

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Наукове товариство студентів, аспірантів,
докторантів і молодих вчених СумДУ

ПЕРШИЙ КРОК У НАУКУ

Матеріали
VIII студентської конференції
(Суми, 11 грудня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

МІСЦЕВІ ПОЗИКИ ТА АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА ЗАЛУЧЕННЯ КОШТІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЮ ГРОМАДОЮ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Хаярова К. С., Конотопська спеціалізована школа №3 Конотопської міської ради Сумської області, 11 клас

Важливою умовою ефективного соціально-економічного розвитку територіальних громад є їх стабільне фінансове забезпечення.

Метою роботи є дослідження теоретико-методологічних і практичних основ формування бюджетів територіальних громад та джерел залучення ними фінансових ресурсів.

Об'єктом дослідження є соціально-економічні відносини, що виникають з приводу реформ децентралізації влади та врегулювання фінансових аспектів діяльності територіальних громад.

Предметом дослідження є особливості механізму формування бюджету територіальних громад та використання ними фінансових ресурсів.

Методи дослідження: метод логічного узагальнення та наукової абстракції, системний метод, діалектичний метод, історичний метод, метод порівняльного аналізу, статистичний метод.

Протягом останніх років країни Європи знаходяться на шляху побудови ефективної системи функціонування місцевого самоврядування шляхом проведення реформи децентралізації влади. Слід зазначити, що в першу чергу – це процеси бюджетної децентралізації та участі громадськості у бюджетному процесі, оскільки це найважливіше питання сьогодення.

Основним інструментом реалізації права територіальної громади на самостійне вирішення питань місцевого господарювання є бюджет. Саме за рахунок нього здійснюється фінансування закладів освіти, культури, здоров'я, засобів масової інформації; видатки на соціальний захист. І від того, наскільки бюджет громади буде забезпечений фінансовими ресурсами, залежатиме якість, доступність та повнота надання соціальних та адміністративних послуг, умови розвитку відповідних територій.

Хронічний дефіцит фінансових ресурсів, що відчувають громади,

спонукає до пошуку додаткових коштів, необхідних для місцевого розвитку. У світі територіальні громади для фінансування потреб використовують не тільки кошти місцевих бюджетів, але й інші джерела, основним з яких є ринок муніципальних запозичень. В Україні даний ринок розвинений слабо, використання цього джерела, як показує світовий досвід, фінансового інструменту є обмеженим та непоширеним, що, без сумніву, пов'язано із цілою низкою проблем, притаманних економічному розвитку України загалом.

Наступною формою мобілізації фінансових ресурсів для потреб місцевих органів влади є місцеві позики, які на сучасному етапі розвитку нашої країни являються нетрадиційним джерелом залучення фінансових ресурсів в місцевий бюджет для зміцнення фінансової самостійності місцевого самоврядування, але в цей же час є прогресивним механізмом інвестиційної і грошово-кредитної політики в руках держави.

Однією із основних переваг місцевих цільових програм є зосередження фінансових ресурсів саме на тому напрямку, який цього найбільше потребує.

Наукова новизна одержаних результатів та особистий внесок автора полягають у дослідженні розвитку теоретичних концепцій фінансування діяльності територіальних громад та у розробці цілого ряду місцевих цільових програм для територіальної громади м. Конотопа у найближчій перспективі і можливостей їх фінансової реалізації. Найбільш суттєві теоретичні результати, що містяться у висновках та інших наукових положеннях, виведені автором самостійно.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання результатів дослідження органами місцевого самоврядування, громадськими активістами, волонтерами та під час здійснення навчально-виховного процесу у школах та вищих навчальних закладах, зокрема, на заняттях з економіки і правознавства.

Керівник: Олех А.П., учитель-методист, Заслужений учитель України,
Мінченко М.Г., доцент кафедри фінансів, банківської справи та
страхування ННІ БТ «УАБС» СумДУ